

Δίκαιο δεν είναι αυτό που επιβάλλουν οι ισχυροί (Άγγελος Αλεκόπουλος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Επόμενη αρχή είναι η αρχή της δικαιοσύνης. Η βιοηθική τοποθετώντας την δικαιοσύνη σε καθαρώς πρακτικό επίπεδο, την περιορίζει στη διανεμητική της σημασία παρά θεωρώντας έτσι την ουσία της και αφήνοντας την έκθετη στην αυθαιρεσία.

Δίκαιο δεν είναι αυτό που επιβάλλουν οι ισχυροί ή αυτό που ανταποκρίνεται στα

συμφέροντα. Η δικαιοσύνη όπως, επισήμανε και ο Αριστοτέλης, είναι καθολική αρετή, ή η όλη αρετή. Κατά την χριστιανική διδασκαλία η δικαιοσύνη είναι αρετή του Θεού, την οποία καλείται να διδαχθεί και να ασκήσει ο άνθρωπος μιμούμενος τον Θεό.^[1] Η εν λόγω αρχή, μπορεί να λειτουργήσει στην ορθόδοξη βιοηθική ως ασφαλιστική δικλίδα, η οποία θα ελέγχει την καθολική τήρηση των αρχών του Προσώπου και του σεβασμού της ζωής.^[2]

Επιπροσθέτως η αρχή αποφυγής προκλήσεως βλάβης η οποία γίνεται αυτονόητη μέσα στο πνεύμα της χριστιανικής αγάπης και η χριστιανική νοηματοδότηση του πόνου αποτελούν βάση για την θεώρηση των αρχών και των πρακτικών της βιοηθικής. Για την χριστιανική παράδοση ο πόνος ως έννοια έχει κεντρική έννοια. Ο ίδιος ο Χριστός στις ευαγγελικές διηγήσεις σπλαχνίζεται τον άνθρωπο και τον θεραπεύει από τον πόνο.^[3] Ο πόνος αποτελεί μια σκληρή δοκιμασία για τον άνθρωπο, σχεδόν πάντοτε συνοδεύει τη βιολογική ή την ψυχική φθορά και αποδόμηση του.

Ο πόνος είναι συνέπεια του κακού, πιστοποιεί την φθαρτότητα και την απώλεια του παραδείσιου κάλλους. Η αρνητική ή η θετική αντιμετώπιση του πόνου εξαρτάται από την προσωπική τοποθέτηση του ανθρώπου απέναντι του. Όταν ο άνθρωπος αδυνατεί να δει μέσα στον πόνο κάποιο νόημα ή σκοπό είναι λογικό να κάμπτεται και να απογοητεύεται. Όταν όμως τον θεωρεί ως παιδαγωγικό μπορεί να τον αξιοποιήσει θετικά και να τον εντάξει στην προοπτική της πνευματικής τελειώσεώς του.^[4]

Ο πόνος συνεργεί στην αναζήτηση του πραγματικού νοήματος της ύπαρξης του ανθρώπου και στην Ορθόδοξη πίστη νοηματοδοτείται μέσα από τον Σταυρό και την Ανάσταση του Χριστού. Ο πόνος ως συμμετοχή στον Σταυρό του Χριστού μετατρέπεται από κακό σε μέσο αγιασμού παιδαγωγώντας και διευρύνοντας τους ορίζοντες της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα από τον Σταυρό και την Ανάσταση απορρέει όλο το ήθος της Ορθόδοξης Εκκλησίας και αυτό το ήθος μπορεί και θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ως βάση της Ορθόδοξης βιοηθικής.^[5]

Όλες οι παραπάνω αρχές δεν έχουν το χαρακτήρα της επιβολής -το θέλημα του Θεού έτσι κι αλλιώς δεν επιβάλλεται-. Ο άνθρωπος όμως κάνοντας χρήση του αυτεξούσιου, ελεύθερα μπορεί να επιλέξει ανάμεσα στο καλό και το κακό.

^[1]Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδη, *Οδοιπορικό Θεολογικής Ανθρωπολογίας*, Αγιον Όρος, Ι.Μ Βατοπεδίου 2005 , σελ.:229

[\[2\]](#) Ν. Γ. Κόιος, *Ηθική Θεώρηση των τεχνικών παρεμβάσεων στο ανθρώπινο γονιδίωμα*, εκδόσεις Κέντρο Βιοϊατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας, Αθήνα, 2003, σελ.:261

[\[3\]](#) Ν.Γ. Κοΐου, *Βιοηθική Συνοδικά Κείμενα Ορθοδόξων Εκκλησιών*, Κέντρο Βιοϊατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας, εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε, Αθήνα 2007, σελ.:29

[\[4\]](#) Γ.Ι. Μαντζαρίδη, 2006, *Χριστιανική Ηθική*, τομ. II, Θεσσαλονίκη, σελ.:501

[\[5\]](#) Ν.Γ. Κοΐου, *Βιοηθική Συνοδικά Κείμενα Ορθοδόξων Εκκλησιών*, Κέντρο Βιοϊατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας, εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε, Αθήνα 2007, σελ.:30

Παρατήρηση: το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας “Βιοηθικά προβλήματα στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας” που εκπόνησε ο κ. Άγγελος Αλεκόπουλος, στο πλαίσιο του προγράμματος “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Νικόλαο Κόιο και την οποία η Πεμπτουσία δημοσιεύει με τη μορφή σειράς άρθρων.

[Δείτε το προηγούμενο άρθρο της σειράς κάνοντας κλικ **εδώ**](#)